

til nærmere at betegne, hvorledes han tænker sig denne Deling. For mig staaer det klart, at Fagene parviis meget naturligt og let forbinde sig med 6 Par Examinatorexaminer og Censurer. Der er 12 Fag, og jeg skal antyde, hvorledes jeg tænker dem naturligt forbundne. En Gruppe danner Religion og Historie, en anden Udarbejdelse i Modersmaalet og Boglæsning osv., en tredje Regning og Mathematik, en fjerde Naturhistorie og Geographi, en femte Skjønkrivning og Tegning, og en sjette praktisk Færdighed og Opdragelses- og Undervisningslære. I hvert Fald har det for Udvalget staaet saaledes, at vi maatte see at faae et saa stort Antal Examinatorexaminer og Censurer bragt tilveie, at Tiden ikke drages alfor usforholdsmæssig langt ud for Examinanderne. Det er dette Hovedhensyn, vi have taget, at man ikke vilde lade Folk ligge til Examen 14 Dage eller 3 Uger, men gjøre Beføstningen, Spændingen og Ubehageligheden saa lille for dem som muligt. — Jeg rører ligesaa nødig ved de Udtalelser, vi hørte af det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 2den Valgfreds (Vrix), som han vilde røre ved mine. Det var et varmt Foredrag, han holdt, og jeg har aldrig tvivlet om, at han interesserede sig for den Sag, han talte for, men hvad jeg derimod er overbevist om er, at han nu, det være sig bevidst eller ikke, meer eller mindre har det samme Blik for denne Sag, som vistnok beles af et overordentlig stort Antal Fagmænd, nemlig, at de ønske Detaillen bevaret saaledes, at de kunne fordybe sig deri. Jeg troer virkelig, at det Foredrag, han idag holdt, ikke mindre end det, han holdt ved Sagens 1ste Behandling, vidner om, at Detaillen for ham har overordentligt Meget at sige. Det være langt fra mig at ville affære den fernuistige Detail, den er nødvendig til Belysning af Læregjenstandene; man kan ikke ved Undervisningen tale om en bethdeligere Begivenhed, en bethdeligere naturhistorisk eller geographisk Mærkværdighed osv., uden at komme til at omtale Enkeltighederne deri for at anskueliggjøre Sagen. Jeg bærer ligesaa godt som det ærede Medlem Respekt for det mundtlige Foredrag, kun dette anseer jeg for at være af den Natur, at det virkelig kan oplive og beaande; men jeg kan heller ikke troe,

at man ikke skulde kunne holde beaandende mundtlige Foredrag for en Elev uden at fordybe sig i meget detaillerede Specialiteter. Det er imidlertid netop det, vore Skolemænd saa ofte gjøre sig skyldige i, at de fordybe sig i — jeg skal nu oversætte for de Herrer de fremmede Ord, jeg nylig brugte, — Enkeltheder af en saa smaalig Natur, at man fristes til at kalde dem Ubethdeligheder; dem har en Mand, som sytser med et Fag, saa overordentlig let ved at komme til at henge sig fast i. Der er et slemme Ord, som ogsaa er et fremmed, men som jeg ikke seer mig istand til at oversætte, det er Pedanteri. Noget af Pedanten stikker ud af alle dem, der sytse med videnskabelige Gjenstande; det er en Smaalighedsaand, som søger at gaae saalænge i det Enkelte, at den ofte glemmer Hovedsagen; men dette er Noget, som man, saavidt det lader sig gjøre, bør frie Eleverne for Paavirkning af ved den Prøve, de skulle aflægge. Ved denne Prøve skulle de jo, som det ærede Medlem udtrykkelig fremhævede, godtgjøre deres Kundskaber til en given Tid. Det er dette, som Staten for Diebliffet hovedsagelig maa have sin Opmærksomhed henvendt paa, at der er en Kundskabsmasse, som Almueskolelærerne skulle give Vidnesbyrd om, at de til en bestemt Tid ere i Besiddelse af, og som Eleverne altsaa skulle godtgjøre, at de have; men naar der er bestemte Kundskaber, som det ærede Medlem ligesom jeg erklærer, at Staten maa fordrø, at Vedkommende skulle have, saa er det virkelig urimeligt fra Statens Side at ville give de Mænd Medhold, som vilde kunne fordybe sig i saadanne smaalige Kundskabsmasser, at man meget let kunde kalde det næsten at drive Gjæk med Kundskaberne. (Afbrydelse.) Ja, det er et ubehageligt Ord for de Herrer Fagmænd at høre Tale om deres Kjøphest, men det hjælper ikke, de ere der; naar de blot selv vilde sætte disse i Krogene, hvor de høre hjemme, skulde saamænd heller Ingen tale derom, men baade Examinander og Alle, der have haft med Examensvæsenet at gjøre, vide, at de findes. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) viste os et lille Exempel fra Examensbordet, som var ret betegnende med Hensyn til, hvorledes en enkelt